

VELJARARNIR FLYTA SEG Á EIN HEILT NÝGGJAN HÁTT

Nógvu veljarakanningarnar í Danmark geva eisini nýggja vitan um, hvussu nýmótansveljararnir flyta seg

ÁRNI GREGERSEN

Tað stendur heilt á jøvnum millum blokkarnar báðar í donskum politikki í løtuni. Fyri føroysku umboðini kann tað hava við sær, at tey fáa eitt sindur størri ávirkan.

Men hóast tað sær út til at standa fullkomiliga á jøvnum, so vísa kanningarnar, at danski veljarin hevur broytt vanar og flytir seg øðrvísi millum flokkar, enn tey hava gjørt fyrr.

Til dømis sæst, at tey eru fleiri sum ivast í um tey skulu atkvøða fyri Dansk Folkeparti ella Enhedslisten.

Ein ivasurningur, sum als ikki hevði tikið seg upp fyri árum síðani, tí flokkarnir báðir í grundsjónarmiðum liggja so langt hvør frá øðrum.

Bólkarnir broytast

Í Danmark hevur tað verið soleiðis, at ávísir samfelagsbólkar hava hilldið seg til ávísar flokkar.

Tildømis er tað vælkent, at fakkfeløgini vanligu hava atkvøtt fyri danska Javnaðarflokkinum. Tey sum

Tað er danska løgreglan, sum vegna Danmark hevur eftirlit við teimum, sum koma til Føroyar og Grønlands.

so ikki gjørdur tað, lótu so atkvøðuna fara til SF ella Enhedslisten.

Eisini var tað vanligt, at sjálvstøðug vinnurekandi hava atkvøtt fyri Konservativa flokkinum ella Vinstra.

Í dag er alt hetta broytt, halda danskir eygleiðarar.

Nú flyta veljararnir seg frá flokki til flokk tvørturum øll mørk – og tað er ikki longur so, at sjálvt um tú er limur í einum fakkfelag, so atkvøður tú fyri Javnaðarflokkinum.

Fleiri orsøkir kunnu vera til hesar broytingar. At flokkarnir eru so bundnir at búskaparligu gongdini, ES og øðrum, ger, at teir teir líkjast meira og meira.

Valstrið hesaferð vísir greitt, at tað eru smámál, sum skilir flokkarnar og ikki veruligur politikkur.

Veljararnir í Danmark halda eisini, at tað er torført hjá teimum at fáa verulig svar frá donsku politikarunum.

Sjálvt valstriðið verður stýrt av

Thomas Larsen, viðmerkjari hjá Berlingske væntar eitt skriðulop, tí veljararnir hava slept gomlum vanum og flyta seg um øll mørk

spinnlæknum, sum frammanundan hava lagt eina ætlan fyri, hvat politikararnir skulu tosa um – og hvat tey skulu svara uppá spurningar.

Fáa tey so aðrar spurningar, so svara politikkararnir als ikki – ella svara okkurt, sum hoyrir til ein annan spurning.

Summi eru tí ómetaliga troytt av politikarunum. Danskir granskarar siga eisini, at tað er lætt at skilja, at hetta ger fólk troytt av politikarunum.

– Ongin tímir at koma saman við fólk, sum ongantíð svara uppá tað, sum tey verða spurð um, men heldur tosa uttanum, siga granskarar.

Onkur av donsku politisku eygleiðarunum halda, at valið fer at flyta ómetaliga nógvur atkvøður millum flokkarnar.

– Hetta kann gerast eitt politskt skriðulop, sum vit ikki hava sæð síðani 1973, sigur Thomas Larsen, viðmerkjari hjá Berlingske.

Schengen-avtalan uppfyllir ikki somu krøv, sum hjá øðrum

Føroyski limaskapurin í Schengen er als ikki eins víttfevnandi, sum hann er hjá hinum limalondunum

ÁRNI GREGERSEN

Ein av forðingunum fyri, at føroyingar sjálvir hava kunnað yvirtikið útlendingamál, hevur alla tíðina verið, at so kunnu vit ikki halda fram at vera limur og partur av Schengen-avtalan.

Men sannleikin er, at tann avtala, sum Føroyar hava við Schengen-londini als ikki er eins víttfevnandi og tann avtala, sum er galdandi millum hini londini í samstarvinum.

Í veruleikanum er tað soleiðis, at Føroyar als ikki er partur av Schengen, men danska stjórnin hevur fyri hinum pørtunum í avtalan váttað, at donsk lögregla í Føroyum og Grønlandi skal ansa eftir, at skil er á teimum, sum ferðast inn og út úr Føroyum og Grønlandi.

Hetta verður millum annað

Annika Olsen, Fólakflokkurin, ivast ikki í, at tað er ES, sum forðar fyri at skil fæst á okkara viðurskiftum við Schengen-londini

gjørt soleiðis, tí Føroyar hinvegner partur av norðurlandska pass-samstarvinum og at ferðing millum Grønland og Kanada hevur veirð vanlig.

Vilja yvirtaka

Í samgonguskjalinum hjá núverandi

samgongu stendur, at útlendingamál skulu yvirtakast, men higartil er tað ikki gjørt.

Andstøðan hevur meira enn einaferð havt uppskot frammi um yvirtøku, men hvørja ferð er hetta felt.

Serliga Fólakflokkurin hevur strongt á í samgonguni at fáa málið loyst, men higartil er ikki komið á mál.

Grundgevingarnar fyri, hví hetta ikki er gjørt eru nógvur, men á fundi í gjár segði Annika Olsen, landsstýrskvinna, at tað eftir hennara meting er heilt greitt, at tað er ES, sum hevur spent bein fyri avtalan.

– Vit høvdu havt nakrar fundir og alt sá út til at fara at bera til, men so brádliga kom vend í. Eg ivist ikki í, at tað var tí at ES legði seg uppí, sigur Annika Olsen.

Sjálvt um tað stendur í samgonguskjalinum, at útlendingamáls skulu yvirtakast, so er ikki semja í samgonguni um málið.

Serliga hevur Helgi Abrahamsen, Sambandsflokkurin, ferð eftir ferð talað ímóti, at júst hetta málsøkið verður yvirtikið.

Sum skilst verður aftur ein fundur í summar við Schengen-londini, har ætlanin so er at beina tær foðringar burtur og gera Føroyar til aprt av Schengen-londunum.

Um hetta fer at bera til veit ongin at siga enn, tí ymisk krøv verða sett til teirra, sum eru partur av avtalan. Krøv, sum kanska eru dýr at uppfylla.

Gott fyri føroyingar

Schengen avtalan er gjørd millum flestu ES-londini, men seks teirra eru ikki við. Harumframt luttaka EFTA-londini í samstarvinum.

Tá ið ein spyr um viðurskiftini hjá Føroyum og Grønlandi í sambandi við Schengen, so er svarið frá ES, at Føroyar og Grønland eru ikki partar av avtalanui, men av tí, at bæði londini eru partar av norðurlandska pass samstarvinum, so eru tey fyri ein part eisini við í Schengen.

Hetta eisini tí at danska stjórnin gjøgnum donsku lögregluna í Føroyum og Grønlandi hevur átiði sær at hava eftirlit við útlendingum, sum koma til Føroyar og Grønland.

Fólakflokkurin hevur boðað frá, at fáa tey umboð á Fólking, so verður júst hetta økið ein aprtur av tí, sum arbeitt fer at verða við. Fyrst og fremst eru tað útlendingamálini, men ein avtala við Schengen-londini stendur eisini ovarlaga á listanum, sigur Fólakflokkurin.